

Za życiem



Informator lokalny dla kobiet w ciąży i ich rodzin „ZA ŻYCIEM”

Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zwanej w dalszej części ustawą „Za życiem”, zwiększył się zakres działania asystenta rodziny w ten sposób, że przypisano mu funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w ciąży powikłanej i sprawiającej trudności położnicze oraz, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Zgodnie z zapisami ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie opracował poradnik kompleksowego wsparcia dla rodzin, który zawiera informacje o przysługujących uprawnieniach w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Wskazuje również potrzeby i oczekiwania kobiety w ciąży i jej rodziny, które wynikają z oczekiwania lub przyjścia na świat dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka ciężko chorego.

Informacja o problemach zdrowotnych dziecka z reguły wywołuje w kobiecie i jej rodzinie sytuację kryzysową, która niewątpliwie wymaga zewnętrznego wsparcia. W związku z tym, rodzina, w tak ważnym momencie nie powinna być pozostawiona sama sobie, ponieważ może to spowodować nawarstwianie się kolejnych problemów. Dlatego też opracowano i przedstawiono różne możliwości kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin

PODSTAWA PRAWNA

Lokalne procedury wspierania kobiet w ciąży i rodzin powstały w oparciu o poniższe akty prawne:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447)
2. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329)
3. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, poz. 1981 i poz. 2270)
4. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, poz. 1379, poz. 1981, poz. 2105 i poz. 2270)
5. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i poz. 2270 oraz z 2022 r. poz. 1 i poz. 66)
6. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, poz. 952 i poz. 2270)
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915)
8. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1635)
9. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i poz. 1981)
10. rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r. poz. 857)
11. rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2022 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r. Nr 17 poz. 162 oraz z 2009 r. Nr 226 poz. 1829)



Ustawa za życiem – dotyczy
dzieci, u których stwierdzono
ciężkie i nieodwracalne
upośledzenie albo nieuleczalną
chorobę zagrażającą życiu,
które powstały w prenatalnym
okresie rozwoju dziecka lub w
czasie porodu

Gdzie uzyskasz informację o uprawnieniach?

- w przychodni,
- w szpitalu,
- w ośrodku pomocy społecznej,
- w powiatowym centrum pomocy rodzinie,
- od asystenta rodziny

Kto może skorzystać z uprawnień:

- każda kobieta, w ciąży i jej rodzina (w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę),
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko.

Oznacza to:

- ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu:
 - poronienia,
 - urodzenia dziecka martwego,
 - urodzenia dziecka niezdolnego do życia,
 - urodzenia dziecka obarczonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Jak skorzystać z uprawnień?

Podstawą do skorzystania z uprawnień w lokalnym katalogu wsparcia jest:

→ zaświadczenie od lekarza potwierdzające ciążę wraz z dokumentem potwierdzającym tożsamość pacjentki.

W przypadku ciąży powikłanej, dodatkowo należy posiadać:

→ zaświadczenie, które potwierdza ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu



Zaświadczenie o chorobie, powstałej w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, możesz otrzymać od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Pamiętaj też o tym, że każda kobieta w ciąży ma prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach, co oznacza , że:

- świadczenia ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i świadczenia szpitalne powinny być udzielone tym osobom w dniu zgłoszenia,
- jeżeli udzielenie świadczenia w dniu zgłoszenia nie będzie możliwe, powinno ono zostać zrealizowane w innym terminie, poza kolejnością wynikającą z prowadzonej listy oczekujących,
- w przypadku świadczeń ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (AOS) świadczenie powinno zostać udzielone nie później niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia.

KATALOG MOŻLIWEGO WSPARCIA : OFEROWANE FORMY POMOCY



1. Asystent rodziny

Istotną rolę we wspieraniu rodzin oczekujących narodzin dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z takimi obciążeniami rozwojowymi pełni asystent rodziny. Każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z jego pomocy.

Wsparcie realizowane przez asystenta rodziny polega w szczególności na zapewnieniu:

- pełnego dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiet w ciąży,
- pełnego poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę ze szczególnym uwzględnieniem: przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, możliwości skorzystania z wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych,
- pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej, świadczeń opieki zdrowotnej, świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej (pieniężne, niepieniężne).

Asystent nie tylko odpowie na wszystkie twoje pytania, ale też na podstawie pisemnego upoważnienia będzie mógł załatwiać w twoim imieniu sprawy w różnych instytucjach

Gdzie możesz się zgłosić po pomoc asystenta rodziny

Ze wsparcia asystenta rodziny możesz skorzystać w każdej sytuacji, gdy wyrazisz taką wolę występując z wnioskiem do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie.

Wniosek do pobrania na stronie: <http://gops.postomino.pl/> w zakładce „formularze”.

W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” nie jest stosowana procedura wymagająca m. in. przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

2. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł

Komu przysługuje?

→ Matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeśli wystąpiła do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka) bez względu na dochód, po wypełnieniu stosownego wniosku oraz podpisaniu zawartych w nim oświadczeń i dołączeniu wymaganych dokumentów.

Wraz z wnioskiem należy przedłożyć:

→ zaświadczenie, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną najpóźniej od 10 tygodnia ciąży do porodu (zaświadczenie takie wydaje lekarz lub położna). Wymóg ten nie dotyczy opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego i osoby, która przysposobiła dziecko.

→ zaświadczenie lekarskie, które potwierdza u dziecka ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie może być wystawione wyłącznie przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Przepisy nie określają szczegółowo wzoru takiego zaświadczenia.

Kiedy złożyć wniosek?

Złóż wniosek o wypłatę świadczenia do 12 miesięcy od dnia narodzin żywego dziecka. Wniosek złożony po tym terminie nie zostanie rozpatrzony.

Gdzie złożyć wniosek?

Wniosek należy złożyć w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Postominie.

Wniosek można pobrać w zakładce „Formularze” na stronie: gops.postomino.pl.

3. Świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Świadczenia te przyznaje Ośrodek Pomocy Społecznej w Postominie.

Świadczenie może mieć formę pieniężną:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy,
- specjalny zasiłek celowy

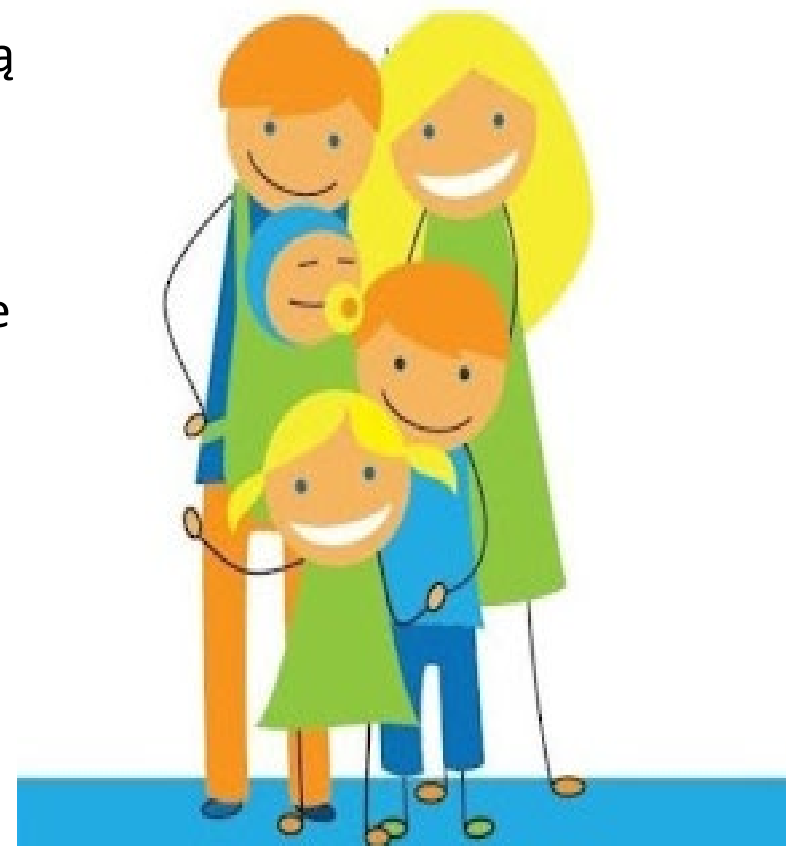
lub niepieniężną:

- praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne i rodzinne) dla osób i rodzin, które mają trudności w rozwiązywaniu problemów życiowych lub potrzebują wsparcia,
- usługi opiekuńcze (pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna zalecona przez lekarza),
- specjalistyczne usługi opiekuńcze (świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, np. pielęgniarzy, rehabilitantów, psychologów i pedagogów)
- ośrodki wsparcia.

4. Inne świadczenia dla rodziców z dziećmi na utrzymaniu:

Rodzinie posiadającej dzieci (w tym dzieci niepełnosprawne), przysługują następujące świadczenia:

- świadczenie wychowawcze w ramach „Programu Rodzina 500+”, (ZUS)
- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- dwa rodzaje zapomóg związanych z urodzeniem się dziecka:
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe)
oraz zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przyznawana według uznania gminy,
- inne świadczenia na rzecz rodziny ustalane przez gminę i finansowane z budżetu gminy,
- świadczenie rodzicielskie,
- dodatek wychowawczy (dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego).



Gdzie możesz jeszcze uzyskać pomoc?

→ **POWIATOWY ZESPÓŁ ds. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI** który wydaje orzeczenia o:

- 1) niepełnosprawności;
- 2) stopniu niepełnosprawności;
- 3) wskazaniach do ulg i uprawnień.

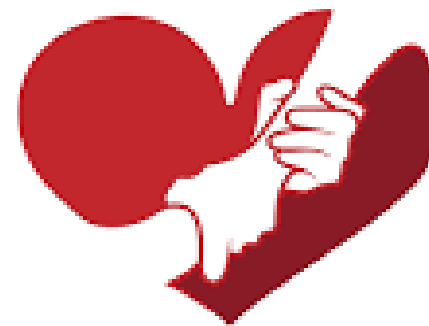
Podstawą uznania osoby, która nie ukończyła 16 roku życia za niepełnosprawną jest ustalenie, że:

- ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną;
- przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia przekracza 12 miesięcy;
- wymaga zapewnienia jej całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu.

Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia. Decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania dziecka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności przez przedstawiciela ustawowego dziecka.

→ **PFRON (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych)**, który umożliwia dofinansowanie:

1. do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym,
2. na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych,
3. na zakup sprzętu rehabilitacyjnego przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych na zlecenie lekarza prowadzącego,
4. na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika, jeśli uzasadniają to potrzeby wynikające z niepełnosprawności osoby.



DODATKOWE UPRAWNIENIA DLA R O D Z I N

Okres okołoporodowy:

- badania, które wykrywają potencjalne nieprawidłowości w ciąży (diagnostyka prenatalna),
 - od 4 do 9 dodatkowych wizyt położnej w opiece nad dzieckiem (tzw. wizyty patronażowe) oraz większa ilość wizyt poradnictwa edukacji przedporodowej.
- Od 21 tygodnia ciąży do rozwiązania, położne przygotowywać będą kobiety do porodu i rodzicielstwa. Edukacja przedporodowa dotyczyć będzie porodu, połogu, karmienia piersią i rodzicielstwa,
- poród w szpitalu na najwyższym specjalistycznym poziomie (III poziomie referencyjnym),
 - zgodnie ze wskazaniami lekarskimi (zagrożenie zdrowia i życia dziecka, bądź matki, choroby genetyczne, rozwojowe dziecka),
 - koordynowana opieka nad kobietą w ciąży powikłanej. Podczas porodu i połogu kobieta będzie miała zapewnioną opiekę położniczą, w tym zabiegi wewnątrzmaciczne, zgodnie ze standardami opieki położniczej nad ciążą i ciążą patologiczną. Noworodek będzie mieć zapewnioną opiekę neonatologiczną,
 - wsparcie kobiety karmiącej piersią (poradnictwo laktacyjne) , zwłaszcza jeśli dziecko urodziło się przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub ważyło w chwili porodu poniżej 2500 gramów,

Wsparcie położnej środowiskowej:

- wszystkie kobiety od 21 tygodnia ciąży mogą korzystać z pomocy i wsparcia położnej środowiskowej, która pomoże przygotować się do porodu,
- wszystkie kobiety przez 6 tygodni po porodzie objęte są opieką położnej środowiskowej,

Dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością:

- porady jak pielęgnować i wychowywać dziecko,
- pierwszeństwo w udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej,
- pomoc psychologiczna dla rodziców i rodziny,
- rehabilitacja lecznicza,
- wyroby medyczne, takie jak pieluchomajtki, cewniki, protezy - na podstawie zlecenia upoważnionej osoby,
- zakup leków poza kolejnością,
- opieka poprawiająca jakość życia osób w ostatniej fazie choroby (opieka paliatywna i hospicyjna w warunkach domowych lub stacjonarnych),
- kompleksowe usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne,
- inne świadczenia wspierające rodzinę, w tym pomoc prawna (prawa rodzicielskie i uprawnienia pracownicze).

INNE INFORMACJE PRZYDATNE DLA KOBIET I RODZIN PO PORONIENIU/ KTÓRYM UMARŁO DZIECKO ZARAZ PO PORODZIE

Pochówek płodu/dzieci martwo urodzonych Niezależnie od czasu zakończenia ciąży kobiecie przysługują następujące prawa:

❖ **Rejestracji dziecka w USC.**

Po stracie dziecka szpital ma obowiązek wydać kartę martwego urodzenia, jednak aby to było możliwe, płeć dziecka musi być określona. Umożliwi to rejestrację w Urzędzie Stanu Cywilnego, który wyda akt urodzenia dziecka z adnotacją, że urodziło się martwe. Prawo to dotyczy również dzieci, które zostały poronione poza szpitalem. Rejestracja dziecka umożliwi skorzystanie z urlopu macierzyńskiego i zasiłku pogrzebowego. Jeżeli do poronienia doszło na bardzo wczesnym etapie ciąży, kiedy nie można jeszcze określić płci, do wydania karty martwego urodzenia można wykonać badania genetyczne płci.

❖ **Pogrzeb.**

Decyzja o tym, co będzie działo się z ciałem dziecka, należy do rodziców. Można pozostawić je w szpitalu lub zdecydować się na odbiór ciała i zorganizowanie pochówku. Pochówek jest możliwy również wtedy, gdy płeć dziecka nie została ustalona. W takim przypadku można odebrać w szpitalu kartę zgonu, na podstawie której możliwy jest tylko pochówek (bez możliwości ubiegania się o zasiłek pogrzebowy i urlop macierzyński). W celu organizacji pogrzebu należy udać się wybranego domu pogrzebowego i zarządcy cmentarza. Jeśli rodzina dziecka jest wierząca, można udać się również do księdza czy innego duchownego. Co ważne, kościół katolicki umożliwia przeprowadzenie pogrzebu dla dzieci martwo urodzonych bez chrztu (pełny obrzęd pogrzebowy). Zasiłek pogrzebowy 4000 zł. Bez względu na czas zakończenia ciąży rodzinie przysługuje zasiłek pogrzebowy na organizację pochówku dziecka. Aby go otrzymać, należy przedstawić w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych dokumenty potwierdzające prawo do świadczeń (np. faktury) oraz akt urodzenia dziecka z adnotacją o urodzeniu martwym. Zasiłek aktualnie wynosi 4000 zł, wypłacany jest po pogrzebie. Wniosek należy złożyć w ciągu 12 miesięcy od dnia poronienia w Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie

❖ **Urlop macierzyński (56 dni)**

Zgodnie z Artykułem 180 §1 kodeksu pracy, matce (będącej pracownicą) po poronieniu i urodzeniu martwym przysługują prawo do 8- tygodniowego urlopu macierzyńskiego lub zasiłku, jeżeli przebywa w tym czasie na urlopie macierzyńskim. Wymaga to przedstawienia w pracy skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka. Warto również pamiętać, żeby pomiędzy poronieniem a złożeniem wniosku u pracodawcy nie chodzić do pracy (a przebywać na L4 lub urlopie wypoczynkowym).

❖ **Poznanie przyczyn poronienia.**

Badania takie są refundowane tylko w ograniczonym zakresie i najczęściej dopiero po wystąpieniu 2-3 poronień z rzędu. NFZ nie refunduje badań genetycznych, które mogą być wykonane bezpośrednio u zmarłego dziecka

Więcej informacji na temat oferowanej pomocy możesz uzyskać:

- Na temat realizacji ustawy Za Życiem na stronie internetowej: www.postomino.pl
- Na temat wsparcia asystenta rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Postominie
Tel.(059) 846 44 62 , tel. (059) 846 44 62 , tel. (059) 846 44 69 Email: gops@postomino.pl
- Na temat jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł w Dziale Świadczeń Rodzinnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Postominie, 76-113 Postomino 30
- Na temat dofinansowania ze środków PFRON udzielają pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie
ul. Sempołowskiej 2A tel:(059) 810 64 01 e-mail: sekretariat @pcprslawno.pl
- na temat wydania orzeczenia o niepełnosprawności w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sławnie ul. Sempołowskiej 2A tel. 59 810-64-17, e-mail: pzoon@powiatslawno.pl,
a.kraska@powiatslawno.pl
- na temat pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, pomocy związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Sławnie
ul. Kopernika 9 tel/fax: 59 810 71 35 tel. kom. 504 417 121, 571 409 244 e-mail: sekretariat@poradnia-slawnno.pl
- na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod adresem: www.gov.pl/web/rodzina
- **wykaz podmiotów leczniczych:** <https://www.gov.pl>